Ekim 1956

Devlet Nüshası

CAM-İŞ

Sahibi
İstanbul Şişe ve Cam
Sanayi İşçileri Sendikası
Neşriyatı idare eden
Mes'ul Müdür:
HÜSEYİN KARA

İŞÇİ ARKADAŞ
Bu Gazete senin malındır
Bundan istifade etmesini bil
Ve SENDİKANA üye ol

Gayri siyasî, İçtimaî ve Meslekî Gazete

SAYI: 46 - 1 Eylül 1956 — Her ayın 1 inde çıkar — Adres: Şişe ve Cam İşçileri Sendikası, Paşabahçe — İstanbul — Fiatı: 10 Kuruş

Kalite Kontrol Servisinin Müessesemize Olan Zararları

Yazan: Hasan TÜRKAY

Son zamanlar idarenin gördüğü lüzum üzerine müessesemizde yepyeni bir servis ihdas edilmiştir. Kalite kontrol servisinin vazifesi tiriye edilmiş, anbalâj olan mamûllerimizin içinden sondaj yapmak suretile ıskarta malı bulmak ve imal eden ustaya, ayrıca tiriye eden işçiye de lüzumlu cezaları vermek, böylelikle iyi kaliteli imalât meydana getirmektir.

Muhakkak ki hepimiz iyi kaliteli imalât yapmayı arzu ederiz ve hedefimiz de budur. Ancak, bunu temin, bu günkü iptidaî şekilde olan cezalarla değil, daha modern vasıtalara başvurmak suretile temin etmek imkânlarını aramak lâzımdır. Meselâ: Çalışma şartlarını düzeltmekle işçiye daha rahat ve ferahlı çalısmayı sağlamak, camın kalitesini düzeltmek ve nihayet kalifiye işçi yetiştirmek basta gelen en büyük unsurlardır. Saydığım bu üç ana unsuru temin etmeden iyi kaliteli imalât beklemek bilmem ki ne dereceye kadar doğrudur. Halbuki bizde, çalışma şartlarımız gayet bozuk, fırınlarımız normal cam yapmaktan uzak, kalifiye işçi yetiştirmeyiz, bir şiller ustası ve madencisini alır, 5 -10 gün içinde yetiştirilir, haydi bakalım sen öğrendin git bardak üfle deriz. Diğer taraftan bir üflemeciyi alır, şillere ve madenciliğe veririz. On dan sonra sen bozuk imalât yapıyorsun diye haksız cezalar veririz. Eskaza tiriye eden işçi de dalgınlığa gelip gözünden kaçırdı mı primin yüzde 25 gitti demektir. Böylelikle kalite kontrol servisinde çalışan elemanların yövmiyeleri kesilen cezalarla kat ve kat karşılanmış olur. Çünkü: Bu servis kurulduğu günden beri triyaj işçilerinin primleri talimatnamenin (Z) faktörüne göre her ay hemen hemen yüzde 25 i kesilmiştir. Bu bir hayli yekûn tutar. Sonra öyle bir prim kesmektir ki, meselâ bir no.lu soğutmada hatalı malı iyiye ayıran işçinin değil de, bütün servisin primi kesilir. Haliyle diğer taraftan goble akort işçilerinin de kazançlarında mühim düşmeler meydana gelir.

Kalite kontrol servisinin vazifesi muhakkak ki hata aramak olduğuna göre tabiîdir ki seri imalât yapan bir tezgâhın mallarında hata bulunacaktır. Çünkü dediğim gibi vazifesi muhakkak hata bulmaktır. Şu halde bu manzara karşısında böyle bir haleti ruhiye içersinde çalışan bir triye işçisi, en ufak bir şüphelendiği bir bardak veya şişeyi, priminin kesilmesini önlemek için ıskartaya ayırmaz mı? Hattâ kırmaz mı? Böylelikle gidebilecek ve hattâ ıskartalıkla alâkası olmıyan malların bu yüzden kırıldığına o işiçlerin ve o servis idarecileri tarafından da bilinen bir hakikat olduğunu kim inkâr edebilir. Netice: Eski bir işçi olmak hasebile kalite kontrol servisi hem işçi, hem de müessese için mutlak ve mutlak zararlı bir servistir. Yukarıda arz ettiğim gibi hatasız imalât istiyorsak saydığım üç ana unsurla beraber bugünkü akort talimatnamesini daha modern bir hale getirelim, kalite kontrol servisini ilga edelim, böylelikle satılabilecek mamûllerimizin lüzumsuz yere kırılmasına sebebiyet vermiyelim. Kanaatımca müesesemizi aşağı yukarı senede 500.000 lira zarardan kurtarmış olmakla beraber bu uğurda emek vermiş, enerji sarfetmiş, işçilerimizin de kazançlarındaki olan düşmeleri önlemiş oluruz.

İşçi Sigortaları ve Doktorlarımız

İşçi Sigortalarının ihdası ile işçinin bakım ve tedavisi tamamen bu teşekküle intikal etmiştir. Kuruluşunda birçok noksanlıkları olduğu hattâ doktorluk kadrosunun dahi tamam olmaması yüzünden bir çok hasta işçilerimiz Sigortadan şikâyet eder gibi görünmekte idise de kısa bir müddet içinde bir çok noksanlıklarını tamamlıyarak işçiye faydalı olmağa gayretler sarfedilmiştir ve edilmektedir.

İşçi Sigortalarının noksanlarının tamamlanması için İşçi sendikalarının da bir çok yardımları olduğu muhakkaktır. Şöyle ki: İşçi Sendikaları kendi semtlerindeki sigortaya ait noksanlıkları Sigorta Müdürlüklerine ve dolayısı ile Bakanlığa kadar aksettirmekten çekinmemiştir. Anadolu yakasında bulunan işçi sendikaları da kendi bölgelerinde bir hastahane yapılması için de bir gayretler sarfetmişlerdir. Aldığımız vaadler yapılacak olmuştur. İşçi sigortaları Paşabahçe Dispanserindeki noksanlıkları ve doktorlarımızın hattı hareketlerindeki aksaklıkları birçok defalar Cam - İş: Gazetemizin sütunlarında açıkladık. İlerleme beklerken gerileme kaydetmekte olduğumuzu esefle görmekteyiz. Şöyle ki:

Paşabahçe Dispanserinde hasta işçilerimizin tedavilerinin yapılması için röntgene ihtiyaç vardır. Göz hekimi yoktur. Boğaz, burun, kulak mütehassısı yoktur. Bu yüzden işçilerimiz Nişantaşı hastahanesine gönderilmektedir.

Bunun haricinde müessesemiz işçilerine bakan Sigorta doktorları müessesenin Dr. luğunu da uhdelerinde bulundurarak hasta işçilerimizin şikâyetlerine sebep olmaktadır. Sigorta hekimliğini uhdesinde bulunduran doktorların müeseselerle anlaşma yapmamaları için bir çok defalar şikâyet ettik. bir çok doktorların değiştirilmesine sebep olduk, ne yazık ki yerlerine tayin edilen doktorlar da aynı yolardan yürümekten asla geri kalmamışlardır. Bu cesareti nereden aldıklarını bir türlü kestiremedik. Saat 9.30 da viziteye başlıyan doktor 12 ye kadar elliye yakın hasta muayene etmekte olup bunun haricinde de müessesenin memur ve müstahdemlerini de muayene etmektedir.

Doktor vizite esnasında muayeneye gelen memur varsa işini bırakarak derhal memurun muayenesini yapmaktadır. Bu hal haklı olarak işçilerimizin şikâyetlerine mucip olmaktadır. Durumun düzeltilmesini sigorta teşkilâtından ehemmiyetle rica ediyoruz.

Münür Üldeş

Unutulan para ve fedakâr işçi arkadaşımız Münür Üldeş

18/Ağustos/1956 tarihinde Sendikamız tarafından Tekel İspirto fabrikaları bahçesinde tertiplemiş olduğumuz büyük sünnet düğününde piyangoya ait 1610 lira para sünnet düğünü sahasında unutulmuş olup fabrikamız goble servisi şiller ustalarından Münür Üldeş tarafından bulnmuştur. Parayı bulan arkadaşımız alnının teri ile para kazanarak çocuklarının nafakasını temin etmeyi kendine şiar edinen Münür Üldeş parayı Sendikamıza teslim etmiştir.

Cam - İş: Münür Üldeşi bu fedakârlığından dolayı tebrik eder daima alnının teri ile nafakasının teminini Allahtan diler. İyi ve neşeli günler niyaz eder.

Yeni makineler faaliyette

Günden güne modernleşen müessesemiz son zamanlarda getirttiği Licbny Penisilin makinesinin faliyete geçmesi ile memleketimize yarım milyon liralık döviz bırakmıştır. Sene başında da modern pres makineleri faaliyete geçecektir.

Sendıkamız memuru Hüseyin Kara Ticaret Bankasına girdi

Uzun seneler goble servisinde çalışan ve bilâhere Sendikamız memurluğuna alınan Hüseyin Kara arkadaşımız istikbalinin atisini düşünerek Türk Ticaret Bankası Paşabahçe Ajansı memurluğuna girmiştir. Temiz ve dürüstlüğü ile tanınan ve sevilen arkadaşımıza yeni vazifesinde muvafakıyetler temenni ederiz.

Kongreye Davet

Sendikamızın Genel Kurul Kongresi 30/Eylül/1956 pazar günü saat 11.00 de Paşabahçe Tekel İspirto Fabrikası lokalinde icra edilecektir.

Kongreye bütün üye arkadaşlarımızın teşrifleri ehemmiyetle rica olunur.

İstanbul Şişe ve Cam
Sanayii İşçileri
Sendikası
İDARE HEYETİ

RUZNAME

1 — Açılış ve yoklama
2 — Başkanlık divanı seçimi
3 — Faaliyet, hesap ve murakabe raporlarının okunması
4 — Hesap raporlarının tetkiki için komisyon seçimi
5 — Tenkit ve dilekler
6 — İdare heyeti adına tenkitlere cevap
7 — İdare heyetinin ibrası
8 — İstanbul İşçi Sendikaları Birliğine iltihak kararının alınması
9 — Branj birliği kurulması için idare heyetine selâhiyet verilmesi
10 — İşyerimizdeki 2. sendika ile birleşmek için idare heyetine selâhiyet verilmesi
11 — Sendikamız üyeleri için yardımlaşma derneği kurulması için idare heyetine selâhiyet verilmesi
12 — Seçimler
13 — Kapanış

Türkiye Petrol işçileri teşkilât heyecanı içinde

İstanbul Akar Yakıt İşçileri Sendikası gittikçe gelişen bir sendika olarak dikkati çekerken Türkiye ölçüsünde bir meslekî federasyon kurulma yoluna gidildi ve teşebbüslere geçildi. Görüldü ki, federasyonlar memleketimizde henüz mahallî sendikalar birlikleri kadar kuvvetli olamıyor ve malî sıkıntılar başgösteriyor. Akar Yakıt İşçileri sendikası başkanı bu realiteyi görerek sendika tüzüğünde tadilât lüzumunu kongreye bildirdi. Genel kurulda her teklifi büyük bir dikkatle incelenerek kabul edilen başkan Ziya Hepbir sendikaya «Türkiye Petrol İşçileri Sendikası» adının verilmesini teklif etmişti. Bu teklif kabul edilmiş ve şerefli bir mazisi olan «İstanbul Akar Yakıt İşçileri Sendikası» yerine bu sendikanın devamı olan «Türkiye Petrol İşçileri Sendikası» kaim olmuştur.

Bunun üzerine sendikacı arkadaşımız Ziya Hepbir, Türkiyedeki bütün petrol işçilerini bir tek sendika etrafında toplamak ülküsü ile çalışmalara başlamıştır.

Diyarbakır - Batman Akar yakıt İşçileri Sendikasına gönderilen bir yazıda şunlar belirtilmiştir.

«Aynı vazifeyi ifa eden insanlar olarak temsil ettiğimiz işçi kardeşlerimizin hak ve menfaatlerini intaç ettirmek içi nişbirliği yapmamız mevzuu bahistir. Petrol işçilerinin içtimaî, iktisadî ve sosyal durumlarını daha yüksek seviyelere ulaştırmak için yakın bir tarihte görüşmemiz mukadderdir.»

Raman - Batman Akaryakıt İşçileri Sendikasının anlayışı da sendikacılık prensiplerine uygundur. Genel Başkan Ziya Hepbirin yazısını cevaplandıran yönetim kurulu başkanı İbrahim Saki'nin mütalâası bunu bildirmektedir. Diyor ki:

«Petrol İşçileri Sendikalarının birleşmesi hakkındaki Kocaeli Akaryakıt İşçileri Sendikası idare heyeti ile Sendikanız arasında akdolunan protokol ve yazınızı aldık. Heyetçe okuduk ve çok memnun kaldık.

(Devamı 4. sayfada)

İşsizlik var mı, Yok mu?

15 - Eylül - 1956 gün ve 60 sayılı (Forumdan kopya edilmiştir.)

1. — İşsizlik mevzuunda Çalışma Bakanlığı ile sendikalar arasında bir polemik başlamış bulunuyor. Çalışma Bakanlığı çok acele ve derin bir tetkike dayanmadığı anlaşılan ve sınırlı bir şekilde kaleme alınmış bir kararla «Türkiyede bir işsizlik mevzuu bulunmadığı» nı beyan ediyor ve sendikalara kanunla tanınmış bazı hakları unutur görünüyor. Filhakika 5 eylül tarihli gazetelerde yayınladığı bi rtebliğde, «Herhangi bir sınaî müessesenin şu veya bu sebeple faaliyetini tatil etmesi ve bu sebeple bir kısım işçilerin işsiz kalmaları mevzuu Sendikalar Birliğinin teşebbüsü ile ele alınacak bir mevzu olmayıp...» ibaresinin, - ifade zaafı üzerinde durmıyalım - Sendikalar Kanununun 1 ve 4 üncü maddelerile nasıl te-

(Devamı 4. sayfada)

İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri 31. Ağustos. 1956 tarihine

İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikasının 25 Mart 956-31/[illegible]/956 tarine kadar altı aylık faaliyet raporudur.

Muhterem delege arkadaşlarımız,

Altı aylık faaliyetlerimizi okurken çok işler yaptığımızdan bahsedecek değiliz, bilakis başlayıp yarım bıraktığımız işlerden bahsedeceğiz.

25 Mart 956 pazar günü kıymetli reylerinizle iş başına getirdiğiniz idare heyetinin vazife taksimini kısaca izah etmeden geçemiyeceğiz. 9 kişilik idare heyetinden iki arkadaşımız yorgunluklarını ileri sürerek 26/3/956 tarihinde idare hey'etinden istifa etmişlerdir. Münhal kalan iki kişilik idare hey'etine yedeklerden iki arkadaşım'zı vazifeye çağırarak 27 Mart 956 tarihinde vazife taksimi yaptık. Bu tarihte bütün mesuliyetleri omuzlarında taşıyan arkadaşlarımızın bir çok zorluklarla karşılaştığı muhakkaktır Şöyle ki: 25 Mart 956 tarihinde genel kurulumuzun kıymetli reylerile ve büyük bir ekseriyetle iş basına gelen idare heyeti hakkında 27-29 ve 30 Mart 956 tarihl bazı akşam gazetelerinde çıkan yazılar neticesi idare kurulumuzun meşru olmadığı ve bir sürpriz neticesinde iş başına geldiği, geçici bir idare heyeti olduğu neşrolunmakta idi. Bu gibi yaz'larla kurulumuzu işverenlerimiz nezdinde kötü bir duruma düşürülmek istendiği aşikârdır. Efkârı umumiyeyi tenvir etmek maksadile 30/3/956 tarihli muhtelif akşam gazetelerinde kurulumuzun gayri meşru olmadığını genel kurulun kıymetli reylerile işbaşına geldiğini erkârı umumiyeye açıkladık.

Tenkisata tabi tutulan işçilerimiz

3/4/956 tarihinde mamûl anbarı ve iaşe servislerinden 9 arkadaşımız kadro fazlası olarak tenkisata tabi tutulmuşlardır. İşverenlerimizle yaptığımız temas neticesinde 9 arkadaş'mızın goble servisine verilmeleri sağlanmıştır.

Genel Kurulun dilek ve temennileri:

Muhterem arkadaşlar 27 Mart 956 tarihinde işbaşına gelen idare heyetimiz ilk iş olarak 25 Mart 956 tarihli genel kurulumuzun dilek ve temennilerini ele almıştır.

İş ihtilâfı hakkındaki temenni,

İş ihtilâfı çıkarılması için genel kuruldaki temenni ele alınarak 5 kişilik bir komisyon işçilerimizin ücretlerini tesbitini ve 1 Mart 956 tarihinde işçi saat ücretlerine ve akortlara yapılan zamların 225.000 lira civarında olduğu ve bu zamlardan işçilerimizin %80 inin istifade ettiği tesbit edilmiştir.

Durumu inceleyen idare heyetimiz şimdilik iş ihtilâfının çıkarılmaması kararına varmıştır.

İşçilerimizin ücret durumu

Goble servisi üfleme 2. kalfaları, fıskacı ve kalıpçılarının idare heyetimize yapmış oldukları müracaat incelenerek işverenle yaptığımız görüşme neticesinde fıskacı ve kalıpçıların kazançlarının az olduğu tesbit edilmiş olduğundan 1. fıskacının almakta olduğu purusentin %43 den %46 ya, 2. fıskacıların ise %41 den %44 e ve kalıpçıların purusentlerinin %45 den %48 e çıkarılmaları sağlanmıştır.

2. kalfaların purusentlerinin arttırılması, piyasanın durgun olması dolayısile zam yaptırma imkânı elde edilememiştir. Zam yapıldığı halde şiller kalıpçılarının bazıların aylık kazançları yevmiyelerinden aşağı düştüğü tesbit edilmiş ve bunlara da 720 kuruş üzerinden yevmiye almaları cihetine gidilmiştir.

Dekor servisi:

Dekor servisinde akort çalışan işçilerimizin saat ücretlerine akort talimatnamesi hükümlerin euyularak % 10 ile % 15 gibi bir zam temin edilmiştir.

Sene izinine çıkan akortçular:

1955 senesi nihayetinde iş icabı sene izinine çıkarılan usta, madenci ve kalıpçılara 1.3.1956 tarihinde saat ücretlerinde yapılan zamlar üzerinden izin paralarının alınması ve sene izinine çıkan akortçu arkadaşlarımızın sene izin tarihlerinin pazar günlerinden değil pazartesi günü tarihinin konulması sağlanmıştır.

Şiller tezgâhlarından üflemeye verilenler

Üfleme tezgâhlarına karşı hissedilen ihtiyaç dolayısile şiller tezgâhlarında çalışan usta ve madencilerden üflemeye verilen arkadaşlarımız branş değiştirdiklerinden kazançlarında husule gelen bariz fark nazarı itibara alınarak iki aylık acemilik devresinde kazançlarının % 30 u nisbetinde bir zam verilmesi temin edilmiştir.

Hafta tatili yevmiyeleri

İşçi hafta ve bayram tatili yevmiyelerinin tama iblâği hakkındaki 6734 sayılı kanunun 14.6.1956 tarhiinde yürürlüğe girmesile işverenimiz adı geçen kanunu kendi zaviyesinden mütalâa ederek hafta içerisinde viziteye çıkıp bir gün dahi istirahat alan işçilere hafta tatili ücreti ödenmeyeceğine dair 20.6.956 tarihinde işyerine bir tamim astığı malûmunuzdur. Durumu ele alan idare heyetimiz 21.6.1956 tarih ve 51 sayılı yazımızla keyfiyeti Çalışma Bakanlığına ve Bölge Müdürlüğüne bildirdik. Çalışma Vekâletinden ve gerekse Bölge Çalışma Müdürlüğünden aldığ'mız cevaplarda, işçinin hastalık hallerinde alacağı istirahatler 5837 sayılı kanunun 2. maddesinin A fıkrasındaki mucip sebepler meyanında mütalâa edilir denildiği halde işverenimiz kanunun bahşettiği ve bütün müesseselerin tatbik ettiği tabiî hakkımız olan hafta tatili yevmiyelerini vermeği vaadetmişlerdir.

Disiplin kurulu

Genel kurulda üzerinde ısrarla durduğunuz disiplin kurulu cezalarının adilâne olmadığı tebarüz ettirilmiş idi. İdare hey'etimiz yaptığı incelemede bazı kısım âmirlerinin sudan bahanelerle tanzim ettikleri raporları disiplin kuruluna havale ettikleri ve mevzuu bahis kurulun da raporları incelemeden işçinin işinden çıkarılması cihetine gidildiği ve bazı disiplin kurulu toplantılarına işçi temsilcisinin iştirak etmediği tesbit edilmiştir. Disiplin kurulunun bu gibi kararları işçilerimizin aleyhinde olduğunu umum müdürlüğe arzederek disiplin kurulunun her toplantısında işçi temsilcisinin bulundurulması temin edilmiştir. Disiplin kurulu tarafından işine son verilen birçok arkadaşlarımızın işlerine iadesi de idare heyetimiz tarafından sağlanmıştır.

Disiplin kurulunun bizlere faydalı olabilmesi için bitaraf çalışmalarile mümkün olacağı kanaatindeyiz.

ŞUBE FAALİYETLERİMİZ

Kartaltepe şubemiz

Kartaltepede kurulu cam fabrikası işçi üyelerimizin saat ücretlerinin çok düşük olması ve işçilerin çıkarmış oldukları toplulukla iş ihtilâfımız 3.4.1956 tarihinde Bölge Müfettişi nezdinde işverenle yaptığımız kesin uzlaşmada anlaşamayıp ihtilâfımız İl Hakem Kuruluna intikal etmiştir.

29.6.1956 tarihinde İl Hakem Kurulunda taraflar dinlenmiş ise de bu tarihe kadar bir netice alınamamıştır. Buradaki üyelerimizin bir çok noksanlıkları gözönüne alınarak Bölge Çalışma Müdürlüğüne bildirilmiştir.

Çubuklu şubemiz

Çubuklu şubemiz idare kurulunun merkez sendikamıza yapmış oldukları müracaatla akort ve işçi yevmiyelerinin düşük olduğu belirtilmekte idi. Çubuklu Cam Fabrikası işvereni sayın Mesut Olcay ve ortakları ile yaptığımız görüşmede yevmiye ile çalışan işçilere asgari yüzde 14 azamî yüzde 22 kuruş zam verilmesi temin edilmiştir.

Cibali Şubemiz

Cibali cam fabrikasının 7.7.1956 tarihinde faaliyetine son vermesi dolayısile üyelerimizin bir kısmının işlerine nihayet verildiği şube başkanı Sait Boz tarafından idare heyetimize bildirilmesi neticesinde işverenle yaptığımız görüşmede işlerine son verilen üyelerimizin, işlerine iadsi sağlanmıştır.

Üç aydan beri tatili faaliyet eden bu işyerinde çalışan işçilere yarım maaş nisbetinde para verilmesi de temin edilmiştir.

Topkapı şubemiz

Topkapı şubemize bağlı işyerlerinin tatili faaliyet ettiklerinden buradaki şubemiz muattal bir hale gelmiştir. Durumu inceleyen idare hey'etimiz 15 Nisan 956 tarih ve 4 sayılı kararile bu şubemizin faaliyetine son verilmesine karar vermiştir.

Topkapıda kurulu mozayik ve seramik fabrikası

Topkapıda kurulu mozayik ve seramik fabrikası işçi mümessillerinin sendikamıza yaptıkları müracaatla işyerlerinde çalışmakta olan yüze yakın işçinin sendikamıza üye olmak istediklerini beyan etmeleri üzerine durumu müzakere eden idare heyetimiz mozayik ve seramik cam fabrikası işçilerinin merkez sendikamıza üye olmalarını uygun bulmuş ve burada çalışan işçi arkadaşlarımız saflarımıza katılmıştır. Arkadaşlar şubelerimizle azamî derecede temas etmeye gayret ettiğimize kaniiz.

Kültürel faaliyetlerimiz

Sendikacı yetiştirme maksadile İstanbulun muhtelif bölgelerinde açılan ve bir tanesi de Paşabahçe Tekel İspirto fabrikası lokalinde olan işçi yetiştirme seminerine 14 işçi arkadaşımızı 45 günlük ders devamınca göndererek sendikacılık alanında kurs görmüşlerdir.

Sendikamız faaliyetlerine ait haberleri işyerlerimizdeki günlük haberleri, şubelerimize ait faaliyet ve haberleri, basınla olan münasebetlerimiz dolayısile günü gününe neşrettirdik. Bunun haricinde de ayda bir defa çıkmakta olan sendikamızın organı Cam - İş gazetemizin itina ile basılması ve işçilerimize daha verimli olması için gayretler sarfettik. Cam - İş gazetemizin yaşaması için sadece idare heyetinin değil ... lerinde maddî ve manevî ça... lışmalarına ihtiyaç olduğunu tebarüz ettirmek isteriz.

Sosyal alandaki faaliyetlerimiz

a) Şeker Bayramı dolayısile işçilerimize ucuz fiatla giyim eşyası tevzi edilmiştir.

b) Emekli v emalûl işçilerimize para yardımında bulunduk.

c) Kışlık soğan temin edildi.

d) Her sene olduğu gibi bu sene de 18.8.1956 tarihinde teşkilâtımıza yakışır bir şekilde işçi ve mensuplarımız ve muhitimiz fakir çocukları menfaatine, çocuk velilerinden kaydiye ve duhuliye almamak suretile sünnet düğünü tertip ettik. Bu münasebetle fabrika dahilindeki bahçelerini emrimize veren ve her türlü müzaherette bulunan İnhisarlar İspirto Fabrikası Müdürü Sayın Hikmet Barlant'a, yine maddî ve manevî yardımlarile bizi takviye eden Umum Müdürümüz Sayın Dr. Şahap Kocatopçuya, sünnet çocuklarımıza iyi bir gece geçirtmek için yardımda bulunan fabrikamız tüccarlarına emniyet mensuplarına ve o gece idare heyetinin çalışmalarına müzaheret eden arkadaşlarımıza ayrı ayrı teşekkürü vicdanî bir borç biliriz.

Cam Mamullerinde Hava Kabarcıkları ve Duman

Cam mamûllerimizin en büyük kısmı saydam ve renksiz oldukları için pek fazla itina ile imal edilebilirler. İptidaî maddelerinin hazırlanmalarından başlayın da paketlenip sevkedilinceye kadar daima dikkat ve emek istiyen yegâne eşya şüphesiz cam ve mamûlleridir. Bunun içi nen ufak hatalar, ihmaller derhal göze batar. Bu yazımızda sizlerle kabarcık, habbe ve duman gibi zararlı mefhumlara bir göz atalım.

KABARCIK, mamûllerimizdeki çok ufak hava boşluklarına verilen isimdir. Teşekkülünde rol oynıyan başlıca sebepler şunlardır:

1) ÇEKİŞ FAZLALIĞI: Her fırın kapasitesine göre belirli miktarda bir cam çekişine müsade eder. Bu çekişi ayarlamak kolay ve lüzumlu olduğu halde ihtiyaçları karşılayabilmek azmiyle fazla maden çekilir. Büyük tonajlı fırınlar için fırın kapasitesinin üzerinde birkaç tonluk fazla çekiş zararsız olabilir. Fakat küçük tonajlılarında az bir çekiş fazlalığı camın kalitesini derhal bozar.

2) AKIŞ SÜRESİNİN KISA VE AZ OLUŞU: Bu, camın rafinasyonunda büyük rol oynar. Madenin fırın içerisindeki akış yolu uzadıkça temizlenmesi tahakkuk eder, Kabarcık v. s. maddelerin camdan tamamen uzaklaştırılabilmeleri için ona belirli bir akış sahası temin etmek lâzımdır. Maden eridikten sonra işlenme yerine gelene kadar daimî surette bünyesinden de gelen gazların yardımıyla kendisini hava kabarcıklarından kurtarmağa çalışır. Fakat akış için kâfi bir yol bulamazsa rafinasyonunu tamamlıyamaz. Erimiş camın bekletilmesi haliyle hava kabarcıklarından kurtarılmasını temin eder.

3) SICAKLIK AZLIĞI: Fırınlarda eriyen camın derinliklerinden gelen hava kabarcıklarının tamamen yüzeye çıkabilmelerini de sıcaklığın payı büyük olur. Çünkü cam eriyiği sıcak olduğu nispette seyyal ve gevşektir. Bu hal madenin gazlerden temizlenmesini kolaylaştırır ve çabuklaştırır. Soğuk maden bunun tamamen aksine hava kabarcıklarının çıkışını zorlaştırır ve yavaşlatır. Buna eriğiyin soğuma neticesinde daha fazla sıkışıp sertleşmesi sebep olur.

HABBE: Kabarcıklara nispeten çok daha büyük olan hava boşluklarıdır. Bu hava kabarcıkları usta ve madenci arasındaki çalışma ahenginin bozukluğundan ileri geldiği gibi madencinin camı çubuğuna sarış şekli de mühim rol oynar. Madenci, fırın içerisindeki erimiş cama çubuğunu temas ettirdikten sonra camı sarma esnasında, fonga ile, alınan maden arasına hava girmemesine âzamî derecede dikkat etmelidir. Camı sararken çubuk kaldırıp indirilecek olursa araya hava girer ve madenle sarılır. Ayrıca usta, kalıba akıtılan madeni kestikten sonra ufak bir kuyruk bırakır. Bu cam fazlalığı çubukta kalan ve henüz sıcak olan madende hallolmaz. üstelik de soğursa ikinci maden alma anında camı hava ile karıştırarak habbe teşekkülüne sebep olur. O halde usta madeni keserken, çubukçu maden alırken gayet mahirane hareket etmelidir.

DUMAN: Bu tabir ismini bir dereceye kadar hatırlatırsa da, ondan farklı tarafları mevcuttur. Bazan muayyen bir satha yayılmış sık fakat gayet ufak hava kabarcıkları duman manzarasını arzederse de aslında onunla hiç alâkası yoktur.

Duman, gazojenlerin yaptıkları fena gazlerin eseri olarak zuhur eder. Gazojen, gaz istihsali esnasında lüzumu kadar su buharı bulamazsa yanan kömürden geriye kalan ufak zerreler, ıslanıp birbirine yapışarak cürufa geçmeğe vakit bulamadan cebri havanın tazyikiyle fırına üflenir. Erimiş cam sathına yayılırlar. Bunlar kömür zerreleri, ufak kireç taşı, kalker, ve kil gibi maddelerdir. Maden yüzeyine yayılan kömür tozları zamanla yanıp kaybolurlar. Fakat beraberlerinde taşıdıkları yabancı maddeler, maden sathında kalır. Nihayet fırınlardan alınarak işlenir. O halde duman dediğimiz bu gölgeler kireç, kum ve kalkerden teşekkül eden sayısız beneklerdir.

Recai Oğuz

Sendikasının 25.Mart.1956 tarihinden kadar 6 aylık çalışma raporu

Yemek mevzuu

İşçilerimize verilmekte olan yemeklerin çok bozuk olduğu yapılan şikâyetlerden anlaşılmıştır. Yaptığımız incelemede yemek tahsisatının beher işçiye 60 kuruş gibi cüz'î bir para ile bundan iyi yemek çıkarılamıyacağı kanaatine vararak durumu defalarca umum müdürlüğe aksettirdik ise de düzeleceği vâdedildiği halde hâlen hiç bir değişiklik olmamıştır.

Sağlık işleri

Yapılan müteaddit şikâyetlerden dolayı sigorta doktorlarının zamanında vazifelerine gelmediği ve bu yüzden de hasta işçilerimizin saatlerce doktorluk kapılarında beklediği tesbit edilmiştir. Vaziyete el koyan idare heyetimiz yaptığı tetkikler neticesinde doktorun saat 10 - 11 de vazifesine geldiği ve ayrıca fabrika doktorluğunu da uhdesinde bulundurduğu anlaşılmıştır. Keyfiyeti sigorta başhekimliğine ve dolayısile Sigorta Bölge Müdürlüğüne aksettirdik ve böylece doktorun buradan nakli sağlanmıştır. Ne yazık ki bizler için çok mühim olan sigorta doktorluğunun yine eskisi gibi aynı yollardan yürüdüğünü öğrenmiş bulunuyoruz.

Görülen lüzum üzerine sigorta hastahanelerine gönderilen hasta işçilerimizin dahi lâyiki veçhile muayene edilmedikleri ameliyat olmaları icabeden işçilerimiz de yatacak yer bulamadığından günlerce hastahane kapılarına gidip geldiği tesbit edilmiştir. Hasta işçilerimizin sıhhatlerile mümkün mertebe alâkadar olduk, hastahanelerde yatan işçilerimizi zaman zaman ziyaret ettik, işyerimizde yaptığımız tetkiklerde sağlık nizamnamesine mugayir hususları tesbit ederek Umum Müdürlüğe bildirdik. Aldığımız cevapta ileri sürdüğümüz aksaklıkların nazarı itibara alındığını beyan etmişlerdir.

Okutulan mevlût

Bir kaza neticesinde gazojen servisinde şehit düşen Mehmet Ali Kabakçı, İdris Ökçe, Hasan Kaya ve müessesemiz saflarında iken ölen işçi arkadaşlarımızın ruhlarını şadetmek için 20.5.1956 tarihinde İncirköy camiinde bi rmevlût okutulmuştur.

Şehit işçilerimizin mezarlarının yaptırılması için Umum Müdürlüğe müracaat etmiş olup kısa bir zaman içerisinde mezarlarının inşa edileceğini beyan etmişlerdir. Şehit işçilerimiz için okutulan mevlûtte ve mezarlarının yapılmasında yakın alâka ve yardımlarını esirgemeyen sayın Umum Müdürümüz Dr. Şahap Kocatopçuya âlenen teşekkür ederiz.

Sablaj ve talâş servisleri

Sablaj ve talâş dairelerinde çalışan işçilerimizin sendikamıza yaptıkları müracaatlarında süt istekleri nazarı itibara alınarak fabrika doktorluğu ile yapılan görüşmede bu servislerde çalışan 5 arkadaşımıza günde yarımşar kilo süt temin edilmiştir.

Kartonaj servisi

Kartonaj servisinde çalışan işçilerimizin idare heyetimize yaptıkları müracaatta çalışmakta oldukları makinelerde elbiselerinin iki üç ayda parçalandığı ve korunmak maksadile meşin önlük verilmesini talep ettiklerinden idare heyetimiz umum müdürlük nezdinde teşebbüse geçmiş olup arkadaşlarımızın istekleri Umum Müdürlükçe müsbet karşılandığından meşin önlük verilmesi temin edilmiştir.

Pirim mevzuu

Eski pirim talimâtnamesindeki noksanları nazarı itibara alarak geçen devredeki idare heyetinin Umum Müdürlüğe yapmış olduğu itirazlar neticesi tadil edilen ve 1.5.956 tarihinde yürürlüğe giren yeni pirim talimâtı idare heyetimiz tarafından gözden geçirilerek aksak ve noksan tarafları Umum Müdürlüğe bildirilmiştir.

Şöyle ki:

Atölye, umum tamirat, hava pompaları ve marangozhane pirim saat ücretleri ile sınıflandırmaların branşlara göre adilâne tayin ve tesbit edilmediği.

Tiryaj servisi: Bu serviste çalışan işçilerimiz iki üç aydan beri pirim almadıklarının başlıca sebebi pirim talimâtnamesindeki kalite faktörlerinin adaletsiz olduğundan mütevellit meydana geldiğini bütün çıplaklığı ile Umum Müdürlüğe arzederek tekliflerimiz müsbet karşılandığından tiryaj servisi pirim esaslarının bu aydan itibaren düzeleceğini vâdetmişlerdir.

İdare Heyetimizden istifalar

2/6/1956 tarihinde iki arkadaşımız bazı sebeplerden dolayı idare heyetinden istifa etmişlerdir.

Yine idare heyeti âzalarından Hidayet Kuş arkadaşımız sendika idare heyetine seçildiği tarihten itibaren kendisine yapılan türlü baskı ve cezalar neticesinde işyerinden 4/6/1956 tarihinde ayrılmak mecburiyetinde kalmıştır. Münhal kalan idare heyetine yedeklerden 3 arkadaş çağırılarak çalışmalarımıza devam ettik.

Muhterem arkadaşlar:

6 aylık çalışmalarımızı bitirirken çok işler yaptığımızdan bahsetmedik, takdir heyeti umumiyenizindir. Bu vesile ile hepinizi hürmet ve muhabbetle selâmlarken kıymetli reylerinizle işbaşına getireceğiniz arkadaşlarımıza şimdiden muvaffakıyetler temenni ederiz, sağ olun varolun.

İDARE HEYETİ

İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası 1.3.956 - 31.8.956 Senesi Umumi Durumu

AKTİF		PASİF	
Kasa	1306.29.5	Biriken aidatlar	55645.24.5
Ticaret Bankası Paşabahçe	31090.00	1/3/956 - 31/8/956 altı aylık devrede masraflar çıktıktan sonra hasıl olan gelir	10327.60
Ticaret Bankası Beykoz	4012.24		
İş Bankası Beykoz	1130.86		
Garanti Bankası Beykoz	1004.80		
Akbank Beykoz	1000.00		
Cam İş gazetesinde	920.56		
Muhtelif borçlular	5778.11		
Gayri Menkuller	15795.69		
Demirbaşlar	3934.29		
YEKÛN	65972.84.5		65972.74.5

İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikasının 1.3.956 - 31.8.956 Senesi 6 Aylık Devrede Kâr ve Zararı Hesebı

GİDER		GELİR	
Hasta ve Sosyal yardımlar	4318.00	Âzalarımızdan aidat	17050.80
Cenaze yardımları	875.00	Banka faizi	40.04
Müteferrik masraflar	962.19	Muhtelif borçlulardan	2384.21
Harcırahlar	1089.50	Ceza hesaplarından	136.20
Kırtasiye	136.10	Sünnet düğünü ve piyango hasılâtı	2482.93
Memurlar ücreti	3743.33		
Sendikalar Birliğine aidat	60.00		
Birlik avukatına aidat	60.00		
P. T. T.	43.67		
İlânat	42.50		
Gazete abone	55.04		
Teberrüler	381.25		
Masraflar çıktıktan sonra hasıl olan 6 aylık gelir	10327.60		
	22094.18		22094.18

İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası 1.3.956 - 31.8.956 Devresi Mizanı

HESAPLAR	ZİMMET Lira K.	MATLUP Lira K.	BAKİYE ZİMMET Lira K.	BAKİYE MATLUP Lira K.
Birikn aidatlar		55645.24.5		55645'24.5
Gayri Menkuller	15795.69		15795.69	
Demirbaşlar	3934.29		3934.29	
Teberrüler	396.25	396.25		
Banka faizi	40.04	40.04		
Garanti Bankası	5104.80	4100.00	1004.80	
İş Bankası	4630.86	3500.00	1130.86	
T. Ticaret Bankası Beykoz	19412.24	15400.00	4012.24	
T. Ticaret Bankası P. Bahçe	50965.00	19875.00	31090.00	
Akbank	1000.00		1000.00	
Personel Gelir Vergisi	469.85	469.85		
Sünnet düğünü geliri	1811.23	1811.23		
Cam — İş	1845.56	925.00	920.56	
Aidatlar hesabı	17128.80	17128.80		
Ceza hasılâtı	136.20	136.20		
Muhtelif borçlular	29368.69	23590.58	5778.11	
Umum masraflar	11385.33	11385.33		
Kasa	91321.28	90014.98.5	1306.29.5	
6 aylık gelir	11766.58	22094.18		10327.60
M. Borçlular	2422.05	2422.05		
YEKÛN	268934.74	268934.74	6597284.5	65972.84.5

Sendika Bşk. Lütfü Ak, Başkan V. Şevki Çırak, Sekreter Refik Bekler, Muhasip Hasan Acar, Veznedar Aziz Kura, Aza Tahsin Yıldırım, Aza Ali Demir, Aza İhsan Gürakın, Aza Cemil Gider.

NOTLAR

Zühtü Tetey

Yazan: Nevzat ŞEKER

Bu isim sendika muhitlerinde bulunmuyanlar için pek mâna taşımaz, sadece bir isim bir adamdır denilebilir. Fakat sendikalizm havasına kendini kaptıranlar, bu ismi ve bu insan adamı iyi tanırlar. İstanbul İşçi Sendikaları Birliği İdare Heyetinde ilk vazifeye başladığım günlerde, o en yaşlı ben de en genç kurul âzası idik. Tetey'e biz gençler hürmet anlamında baba derdik. O bizlere çok temiz türkçesiyle beyli olarak hitap ederdi.

Bazı kereler fikir ayrılıklarına düşer fakat ekseriyetle bu milliyetçi arkadaşla anlaşırdık. Tetey'in asabına hâkim olamadığı zamanı hiç hatırlamam. Sendikalar Birliğinde bu devre o veznedar ben de muhasip olduğumdan sık sık bir arada bulunur, vazife harici de sohbetlere dalardık. Tetey sendikalizme tam inanmış, mücadeleci, yaşının ileri olmasına rağmen faal bir arkadaştı. En güzel vasıflarından biri açık sözlü olması idi.

20 Ağustos akşamı Birlik toplantısında, Tetey'in hastalığı sebebile sendika faaliyetlerine son verdiği yazısı okunurken, aklımdan yukarıda yazdıklarım geçti. Gıda Sanayii İşçileri Sendikası, İstanbul İşçi Sendikaları Birliği kuruculuk ve reisliklerinde bulunmuş Tetey'e sıhhatli ve mes'ut günler temenni ederim.

★

Şubeler ve piyasa işyerleri

Oldum olası Sendikamız şubeleri ve onlara bağlı işyerleri bihakkın vazifelerini yerine getiremediler. Şube idare heyetlerinin muvaffakıyetsizlikleri, idare heyetlerinde vazife alan arkadaşların liyâkatsizliklerinden ziyade, mahallî işverenlerinden çekimser oluşlarından ileri geliyor.

Merkez idare heyetlerinin say ve gayretleri ile zaman zaman faal duruma gelen şubeler, merkezin gayreti olmadığı zaman atıl vaziyete geliveriyor. Şubelerde vazife görenler, Sendika anlayışı ile hiç alâkası bulunmayan yahut sendika gaye ve idealini ters mânada anlıyan işverenleri naynı zamanda işinde çalıştıklarından, tek başlarına iş kotarmyaa cesaret edememektedirler. Bir an için bu cesareti gösterenlerde muvaffakıyete erişememekte çok kere işlerinden olmakta yahut işverenin baskı veya herhangi bir tesirile dâvayı yarı yolda bırakmak durumunda kalmaktadırlar.

Şubelerde üç beş işçiden gayrisi de Sendika ile ve Sendika gayesi ile yakından alâkalı ve dağdaşmış değildir. Daha doğrusu Sendika havasına girmişte değildir. Sendikadan büyük bir menfaat görmeden bu havaya alışacağa da benzemektedirler. Merkez Sendikasının kurucuları olması gereken şubeler, maalesef onun en zayıf bir desteği dahi olamamaktadırlar.

Zaten merkez tüzüğü de, Nasreddin Hocanın Türbesi misâli her yanı açık fakat ortada sağlam bir kapısı bulunan saha manzarası arzetmektedir. Bu tüzüğe göre, Merkez İdare Heyeti şube idare heyetlerini aziletme yetkisine dahi haizdir. İstanbulda bulunan camcılıkla alâkalı işyerlerini de Merkez temsil eder. Fakat Merkez İdare Heyetini yüzde 99 Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikaları işçileri seçer. Seçilenler de keza bu işyeri işçileridir. Bizde bir tüzük tâdliine ve delege sistemine gitmeye mecburiyet var. O vakit İstanbul cam işçisi daha yetki ile temsil edilir kanaatindeyiz. Böylece şubeler ve piyasa işyerlerindeki arzu edilen kalkınma da mümkün olur.

★

Millî Korunma Kanununun tesirleri

Millî Korunma Kanununun tâdili ile piyasadaki fiyat tenezzülleri işçi kesesine az çok müsbet tesir etti. Zamanla bu tesirin fazlalaşacağı da şüphesizdir. İşçi yövmiyelerini noldukça düşük olduğu memleketimizde, fiyat düşmeleri ile gerçi tam bir refah sağlanamazsa da, eski ile mukayese edildiğinde yine de faydalı olduğu görülmektedir.

İşçilere tam tasvip gören bu kanun tadili, maalesef bazı üzüntülü hâdiselere de vesile ittihaz edildi. Toptancı tüccarların kâr haddini düşük bulmaları sebebile imalcilerden mal çekmemeleri, talep azlığı sebebile imalcilerin stok yapmak durumunda kalmaları, toptan ve kısmen

(Devamı 4. sayfada)

CAM - İŞ

İşsizlik var mı?

(Baştarafı 1 inci sayfada)

lif olunabildiğini anlamak güçtür. Sendikalar kanunu sendikaları, «çalışanların yardımlaşmaları ve ortak yani müşterek menfaatlerini korumaları ve temsil etmeleri amaçları ile kendi aralarında kurabilecekleri dernekler» şeklinde tarif etmemekte midir? Sendikaların faaliyet sahalarını tayin ve tesbit eden 4. cü madde bu teşekküllerin «hastalık, issizlik, sakatlık ve ölüm haller için yardımlaşma sendikaları» kurabileceklerini ifade etmiyor mu?

Şu halde, ancak çalışmaya deva mettikleri takdirde geçinme imkânlarını sağlamak durumunda olan işçilerin, işsizlik belirtileri karşısında telâşlanmalarını, sendikaların bu mevzuu ele almalarını yadırgamak niçin? Sendikaların fert ve cemiyet hayatında derin izler bırakan işsizlik gibi bir sosyal hastalık ile alâkalanmaları hem hakları hem de vazifeleridir. Mevzuat sendikaların faaliyet sahalarını lüzumundan fazla tahdit etmiştir. Bu tahdidi, anlaşılması güç tefsirlerle genişletmeye çalışmak hakikî bağımsız sendika anlayışı ile kolayca telif olunamaz. Bu çok ekonomik ve sosyal meselelerin hallinde sendikaların isbirliği resmî makamların islerini ancak kolaylaştırabilir.

II. — Şimdi Calısma Bakanlığının tebliğinin esas konusu, yani memleketimizde issizlik mevcut olup olmadığı meselesi üzerinde biraz duralım. Ziraî sektördeki ve bünyevî olan saklı işsizliği ve mevsim işsizliğini - diğer sektörlerdeki istihdam seviyesi üstüne yapacağı tazyiki de ihmal ederek - bir tarafa bırakacağız. Bu işsizlikle mücadele uzun vâdeli bir çalışma ve bünyevî değişikliği talep eder.

Iktisadî düzenin iyi işlemediği her memleket işsizlik tehlikesi ile daima karşı karşıyadır. Millî Korunma Kanununda yapılmış olan son tadilât memleketimizde iktisadî hayatın normal şartlar içinde bulunmadığının en son ve açık bir delili sayılabilir. Nüfus artış nisbeti (% 3,1) dünyadaki rekorlardan birini teşkil eden bir memleket her sektördeki istihdam imkânlarını aynı süratli tempo ile geliştirmezse işsizlik doğar, müzminleşir ve had seviyelere çıkar.

Memleketimizde işsizliğin mevcut olduğunu ve bunun gerekli iktisadî tedbirler alınmadığı takdirde vahamet kesbedeceğini gösteren muhtelif emareler vardır.

1. Yatırımlar azalmaktadır. 1956 yılı bütçesinde yatırımların yekûnu geçen yıla nazaran 30 milyon lira fazladır. Derpiş edilen bütün yatırımların yapılabildiğini farzetsek bile fiatların artma temayülü, yani 955 yılı ile 956 yılı arasındaki fiat farkları reel yatırımları nyekûnunda bir azalma husule getirecektir. Tediye muvazenesi güçlüğü hususî sektörün yatırım imkânlarını geniş ölçüde daraltmış bulunuyor.

2. Dış tediye güçlükleri bir kısım sanayiin ham madde ve yedek parça ithalini zaman zaman imkânsızlaştırmaktadır. Meselâ 1954 yılında madenî eşya sanayii 37.5 milyon lira kıymetinde ham madde ve yedek parça ithal etmişti. 1955 yılında bu miktar 17.3 milyon liraya düşmüştür. Mensucat sanayii 1954 yılında dışardan 11.5 milyon liralık yedek parça ve ham madde sağlamıştır. Bu miktar 1955 yılından 50 milyon liraya düşmüştür. Tediye muvazenemizin artmakta olan sıkıntıları dolayısiyle ithalât daraldığından 1956 yılında ham madde ve yedek parça kifayetsizliği yüzünden bir kısım sanayi daha 1955 yılından itibaren tam kapasitelerinin aşağısında çalışmak zorunda kalmışlardır. Durum son aylarda vahamet kesbetmis ve bu hâlin tabiî bir neticesi olarak issizlik baslamıştır. Tekstil ve Örme Sanayii İşçileri Sendikaları Federasyonun mensucat sanayii kolunda 18.665 tam, 1404 kısmî işsiz tesbit etmiş olması kimseyi hayrete düşürmemelidir. Bu miktar mensucat sanayiinde çalısan işçilerin aşağı yukarı %25 ine tekabül etmektedir. Bir sanayi kolunda issizliğin nisbetinin %25 e yükselmesi vahim bir durumu ifade eder.

3. Bir memlekette istihdam seviyesinin seyri hakkında fikir verecek en iyi müşirlerden biri insaat hacmidir. Çünkü insaat bir çok sanayiin istihdam seviyesi üzerinde müessirdir. Bu sebepten ötürüdür ki inşaat hacmi yolunda olduğu zaman her şeyin yolunda gittiği söylenir. -Le bâtiment marche tout marche- Halbuki Forum'un 15 Ağustos tarihli sayısındaki İktisadî Müşirlerde görüleceği üzere geçen yıla nazaran inşaat talebi aşağı yukarı yarı yarıya düşmüştür. Malzeme kifayetsizliğinden ötürü fiilî inşaat yekûnunun daha fazla bir nisbette az olacağı da tahmin olunabilir.

III. — Memleketimizde 1 işsizlik meselesi mevcut olduğuna dair başka misaller de zikrolunabilir. Bu ayrı bir inceleme mevzuu olabilir. Binaenaleyh Çalışma Bakanlığı bu konudaki görüşünü belirtirken biraz acele etmiştir. Öyle anlaşılıyor ki mesele lâyık olduğu ciddiyetle ele alınmamıştır. Dertlerin tedavisi ancak onların kabulü ile mümkün olur. İşsizliğin mevcudiyetini kabul etmek için onun yaygın hal almasını, vahamet peyda etmemesini beklemek gerekecek?

YANGIN: Evvelki gün Çarşıkapıyı tehlikeye sokan yangının hangi sebepten ileri geldiği halen meçhuldü. Bu husustaki tahkikat derinleştirilmektedir. Diğer taraftan üç cesedin enkaz altında bulunduğu tahmin ediliyor

Şehrin muhtelif kısımlarında tramvay seferleri lağvedilmektedir. Bu arada Galata köprüsün den tramvay geçmiyecektir

Şehrimizde tramvaylar tahdide tabi tutuluyor

İstanbul Elektrik, Tramvay, Tünel Idaresinden tebliğ edilmiştir:

26/9/1956 çarşamba sabahından itibaren, tecrübe mahiyetinde olmak üzere Ortaköy, Beşiktaş, Bebek tramvayları Tophane'ye, Şişli, Maçka, Kurtuluş, Taksim tramvayları Karaköy'e ve Istanbul cihetinden gelecek olan tramvaylar da Bahçekapı'ya kadar sefer yapacaklar ve bu noktalardan geri döneceklerdir.

SUNİ: Şehrimizde suni kahve yapan şahıs, dün Vilâyete müracaat etmiş ve alâkalılardan müsaade istemiştir.

Petrol işçileri

(Baş tarafı 1 de)

Muhterem arkadaşlar işçi dertlerini halletmek için bilûmum Petrol Işçileri Sendikalarının birleşmesi hususundaki teklifimiz heyetimizce de muvafık görülmüş ve çok isabetli bir işe el uzatmış olmanızdan ötürü ve heyetçi, heyetinize bu yolda başarılar temenni eder, birleşmemize esas teşkil edecek her türlü kararı verebilmek için sendikanızın ana nizamnamesinden bir suretinin gönderilmesini ve badehu kararımızın bildirileceğini heyet arkadaşlarımız uygun görmüş olmasından nizamnamemizin bir örneğinin çıkarılarak gönderilmesini bilhassa rica ederiz.

Atılan adımın ilerisi için hayırlı olmasını dileriz.»

Türkye Petrol İşçileri Sendikası, Kocaeli Akaryakıt İşçileri Sendikasına bu durumu bildirmiştir. Kocaeli Şendikası, birlesme meselesini en iyi niyetlerle karşılamış, merkez idare heyeti toplantısında bu meseleyi etraflıca inceleme lüzumunu duymuştur. Bu titizlik, sendika hak ve hürriyetlerine, işçi menfaatlerine ne büyük önem verildiğini göstermiştir. İyi niyeti belirten cevabî yazı bu sendikanın birleşme konusunda maddi fedakârlığa da razı olduğunun işaretini de vermektedir:

«Sendikamızı ndâvetlisi olarak gelecek idareci arkadaslarımızın her türlü istirahatleri tarafımızdan deruhte edilecektir. Durumun ehemmiyetine binaen yakın alâkanızı bekler, vazifelerinizde muvaffakıyetler temenni ederiz.»

Iskenderundan, cenubun bu şirin liman şehrinden İstanbula gönderilen cevap da sıcak ve ümitli:

«Evvelce tarafımıza gönderilmiş olan faaliyet raporunuzu teferruatı ile gözden geçirmis ve esasen öteden beri teşekkülünüze karşı fevkalâde bir sevgi ve bağlılığımız olduğu gibi zuhur edecek ilk fırsatta birlesmeğe âmade olduğumuzu bildiririz.»

Bu yazısmalar devam ederken Ankarada ilk şube kuruluvermiştir. «Türkiye Petrol İşçileri Sendikası Ankara şubesi idare heyeti şu şekilde tesekkül ettirilmistir:

İbrahim Kuşdemir, Sabri Sedef, Nuh Bakröz, Adil Çelen, İsmail Bal, İhsan Kırat, Emin Çubukçu.

İcra heyeti şu işçilerden kurulmuştur:

Başkan İbrahim Kuşdemir ikinci başkan Sabri Sadef, sekreter İsmail Bal, muhasip veznedar Adil Çelen.

Bunetice üzerine Türkiye Petrol İşçileri Sendikası genel merkez başkanı Ziya Hepbirin takdiri yürektendir:

«Teşkilâtımızın Ankara şubesinin açılmasında büyük emekleri geçen ve bu mukaddes teşkilâtı kuranları işçi kardeşlerimizin daima yâd edeceklerne emin bulunmaktayız. Sağ olunuz.»

Merkez sendikası, Türkiyenin muhtelif şehirlerindeki Akaryakıt işçilerine ve işçi mümessillerine ilk müjdeyi vermiş ve bunu şöyle ifade etmiştir:

«Petrol işçilerini garp memleketlerinde olduğu gibi tek sendika etrafında toplamak suretile hak ve menfaatlerinin tezelden tahakkukunu mümkün kılabilmek için sendikamızın bu konu ile alâkalı olarak sarfettiği mesai hakkında sizlere zaman zaman bilgi verdiği malûmunuzdur.

Yapılan yazışmaların bir neticesi olarak merkez sendika şehrimizdeki şubelerinden başka ilk olarak Ankarada bir şube kurmak suretile faaliyete geçirmeğe muvaffak olmuştur.

Türkiye ölçüsündeki bu çalışmalar İzmirde de akislerini bulmuş, fakat bazı tepkiler de uyandırmıştır.

Bunları da yarınki yazımızda bahis konusu edeceğiz.

Teşekkür

Sağ ayağımda siyatik olması dolayısı ile viziteye çıkarak muayene oldum. Dr. Nasuhi Onuk ayağındaki ağrı çalışmamana engel olacak derecede değil, çalışırsın diyerek çalısır kâğıdı vermistir. Ayağımın üzerine basacak halde olmadığımı gören İsletme Şefi Avni Kahyaoğlu bana 4 gün izin vererek evime gönderdi. İşverenimin bu hareketinden dolayı kendisine âlenen teşekkürü vicdanî bir borç bilirim.

Goble işçilerinden
No: 456 Hüseyin Gövek

Notlar

(Baş tarafı 3 de)

isçi çıkarmalarına sebep oldu.

Son istatistiğe göre, kanunun yürürlüğe girdikten sonra isinden olmuş işçi sayısı 20 bindir. İsçi çıkarmalarında isverenlerin haklı tarafları ile haksız taraflarını da görmekteyiz .Meselâ, az sermayeli bir isveren imal ettiği malına müşteri bulamazsa halile faaliyetine son verir, vahut imalâtını azaltır. Bu halde kısmî yahut toptan işçi çıkarmalarına sebep olur. Ancak isverenler bu çıkarmaları yaparken ihbar ve tazminat vecibelerine riayet mecburiyetindedirler.

Bazı isverenlerde kâr hadlerini kâfi bulmadıklarından isyerlerini tatil etmektedirler. Bunlar bizce haksızlık ediyorlar. Zira bu kanun en yüksek kâr haddini onlara tanımış bulunmaktadır.

Millî Korunma Kanunu, bazı rotuslara tâbi tutulmazsa, bazı cezri koordinasyon kararlarına gidilmezse maalesef isçi çıkarmaları devam edeceğe benziyor.

*

Seramik sanayii

Topkapıda kurulu Seramik Sanayii işçilerinin Sendikamız aâza olduklarını memnuniyetle öğrendik. Sendikamız hinterlandı, Seramik Sanayii gibi ampul, ayna ve dekorculuk, silis tuğlası, cam imal ve işlenmesile alâkalı branşları da içine almağa müsaittir. Hattâ buna emaye işlerle uğraşan kısmı da ithal mümkündür.

Atide Sendikamız bir isim değişikliği ile memlekete şamil hale gelebilir ve buna imkân da vardır.

Nevzat ŞEKER

Sanayicilerin nakil vasıtası ihtiyacı

İstanbul Ticaret Odasına kayıtlı sanayici ve imalatçıların motorlu nakil vasıtası ihtiyaçlarının tepiti için çalışmaları başlanmıştır.

Ancak yeniden nakil vasıtası alacak olan sanayiciler bunun hangi ihtiyaçlarda kullanılacağını tevsik edeceklerdir.

Müracaatların kabulüne bu günlerde başlanacaktır.

Dizildiği ve basıldığı yer Orhan Mete ve Ortağı Basın yayın Kollt. Şrk.

İdare yeri: İstanbul Ankara Cad. Bozkurt Han. 6/3

Basıldığı tarih: 26-9-1956